

TADEJA ROBLEK

K Mariji na izlet

30 IDEJ ZA DRUŽINSKO ROMANJE
DO MARIJINIH CERKVA

ŠMARNICE ZA OTROKE 2021

salve

1. dan

UVOD

Predstavitve glavnih junakov

Kranj je četrto največje mesto v Sloveniji. Da je Ljubljana glavno in največje mesto v Sloveniji, že vrabčki čivkajo. Maribor je drugo, Celje pa tretje mesto po velikosti. In potem je tu Kranj. V njem je grob dr. Franceta Prešerna, v bližini pa je posestvo Brdo, kjer se srečujejo najpomembnejši politični veljaki. V teh krajih, kjer je veliko ravnine, polj in travnikov, kokoški rečejo kura, krožniku na mizi talar in hlačam hvače.

Metka in Tomaž. Bratec in sestra. Dvojčka. Stara sta 10 let in prihajata iz male vasice blizu Kranja. Hodita v četrti razred podružnične šole na vasi, kjer je tudi cerkev sv. Andreja, v katero s starši zahajata ob nedeljah, praznikih in kdaj vmes. Kot katoliška družina verjamejo v Jezusa, Boga Očeta ter Jezusovo mamico Marijo.

Nebeška mamica Marija, Tomaž in Metka bodo glavni junaki letošnjih šmarnic. Pa ne samo oni. Junak letošnjih šmarnic bo tudi zemljevid Slovenije.

Se vam to zdi čudno? Kaj ima zemljevid lahko skupnega s šmarnicami?

Na šmarnicah se bomo s prstom po zemljevidu premikali po celotni Sloveniji in se ustavljali ob različnih Marijinih svetiščih, Marijinih podobah in cerkvicah.

Metka in Tomaž bosta vsakega skušala nagovoriti, da se z družino odpravi na znane in manj znane romarske božje poti. Skušala vas bosta navdušiti nad tem, da greste na kak nedeljski izlet po naši deželi in kamor pride, te, poiščete cerkev, vstopite vanjo, če je le odprta, se tam pokrižate in priporočite v Božje varstvo.

Zdaj pa prva reč, ki nam mora biti jasna in se jo moramo naučiti pri branju zemljevida. Ste vedeli, da je naša država v obliki kokoške? Kar pogledajte si. In zapomnite si nekako takole: gor na hrbtu kokoške je sever, dol pri nogah pa jug. Glavo ima naša kokoš obrnjeno proti vzhodu, zadek ali po domače rit pa proti zahodu!

Tomaž in Metka bosta najprej predstavila, kakšna je ureditev v slovenski cerkvi. Tomaž je bil mnenja, da župnike vsi poznamo, saj so vse okrog nas. Poučujejo verouk, vodijo sveto mašo, krščujejo, nas pripravljajo na prejem prvega svetega obhajila ... Potem pa kdaj pa kdaj – ob kakšni posebni priložnosti, kot je birma, blagoslov kakšne večje preнове v okolici župnišča in cerkve – pridejo med nas škofje.

Škof ... Kdo je škof?

Metko je ob tem spreletela misel, da so to tisti možakarji, ki spominjajo na sv. Miklavža – torej, nosijo škofovske kapo, palico in imajo okrog vratu obešen večji križ.

Tomaž ji ni mogel nasprotovati, saj je sveti Miklavž, ko je živel na zemlji, dejansko bil škof. Ob tem je razložil, da so nekateri duhovniki posvečeni v škofe, ki potem vodijo večje območje župnij, zato da so vse stvari povezane in da duhovniki z župljani lahko skrbijo za domače cerkve, njihovo urejenost, obnovo in živo vero v kraju.

Tomaž, ki je za razliko od Metke zelo užival v iskanju informacij na računalniku, je izvedel, da je Slovenija cerkveno razdeljena na dva dela: na ljubljansko in mariborsko metropolijo.

Kdor trikrat zaporedoma pravilno in brez napake ponovi beseda METROPOLIJA, si lahko zaploska!

Ljubljansko metropolijo sestavljajo ljubljanska nadškofija, kopraska in novomeška škofija. Mariborsko metropolijo pa sestavljajo mariborska nadškofija, celjska in murskosoboška škofija.

V metropolijah in škofijah delujejo škofje, ki so nasledniki Jezusovih učencev, apostolov.

Čisto vsakemu škofu, duhovniku in vsakemu izmed nas pa je skupno to, da imamo dve mami: eno na zemlji in drugo v nebesih in na nebeško mamo se lahko obračamo ob različnih priložnostih: v veselju in stiskah. In tako je že mnogo, mnogo let. Zaradi vere v Jezusa, Boga in nebeško mati Marijo so ljudje postavljali cerkve in izdelovali podobe Marije.

Prvo podobo Marije, ki tako rekoč stanuje na slovenskem biseru – na blejskem otočku, bomo spoznali že jutri.

Metka je že tekla po knjige o Bledu, blejskem otoku in jutri vam razloži več o mami Mariji, ki je tam »doma«.

Naloga: Za začetek šmarnic postavi Marijin oltarček. Kipec, sliko ali Marijino podobico postavi na mesto, kjer boš lahko vsak večer z družino ali sam zmolil in se obračal k naši nebeški srednici po pomoč in varstvo! In malo za hec in za slovnično vajo: trikrat izgovori stavek: Metropolijo sestavljajo škofije, ki so sestavljene iz več župnij.

2. dan

BLED

Danes je še praznični dan in družina Metke ter Tomaža je po kosilu odšla na izlet. S pomočjo zemljevida poiščimo, kam so se odpeljali. Poiščimo glavno mesto – od tam bomo šli navzgor – torej gor, gor, gor ... In prišli bomo na GOREnjsko! Če prst iz Ljubljane premaknemo malo navzgor in na levo ali severovzhodno, kot bi rekla učiteljica zemljepisa, bomo našli srednje velik kraj, ki za vse obiskovalce naše dežele velja za enega najlepših krajev. Kam smo prišli? Na Bled!

Metka je kar tekla ven iz avta, medtem ko je očka še godrnjal nad težko najdenim parkirnim mestom, za katerega bo moral odšteti kar nekaj evrov. A mamici in otrokoma se to ni zdelo nič hudega, niso se kaj dosti menili za to.

Mamica si je želela v miru pojesti enega blejskega laboda. Oh, dajte no, to je bil hec! Mamica si je v miru želela pojesti eno dobro blejsko sladico – spodaj je rumene barve, zgoraj bele, na vrhu pa je ravna strešica, posuta s sladkorjem ali cukrom, kot Gorenjci rečejo po domače. Ja, želela si je kremšnite.

Ko so se posladkali, so si izposodili čoln, se vkrcali vanj in fanta sta začela veslati proti blejskemu otočku. Metka, za katero smo že včeraj izvedeli, da ima rada papagaje ... no, no, zopet se hecamo, Metka, ki ima rada knjige, je iz svoje torbe eno izvlekla in jo začela brati.

No, začela bi pripovedovati, če je ne bi Tomaž prekinil: »Če želiš kaj brati iz knjige, nam najprej povej, kaj boš brala, da se od samega dolgčasa ne prekucnemo v vodo.«

Metka je suvereno nadaljevala: »Povedala vam bom

legendo o tem, kako naj bi nastal ta prelepi otoček na Bledu in kako je v cerkvi na njem svoje mesto dobila nebeška mamica Marija.«

»Ooo, čakaj, čakaj sestrica, da brž 'poguglam', kaj pomeni beseda legenda.« Tomaž je spustil veslo, vzel mo-bitel iz mamičine torbe in na spletu prebral:

»Legenda je pripoved ali zgodba o nenavadnih pojava-h, dogodkih ali ljudeh. Ja, to me pa zanima, kar na-daljuj!«

Mama se je ob tem jezila, ker je mulc, kakor mu reče mama, ko jo sin ujezi, brezglavo izpustil veslo in začel brskati po mobilniku, a Metka je preslišala mamino si-tnarjenje in nadaljevala:

»Včasih je bil na tem kraju, kjer je zdaj to jezero, velik in s soncem obsijan pašnik. Sredi pašnika, na katerem so se verjetno pasle ovce in krave, je bil majhen hribček, na njem kapelica, v njej pa Marijina podoba. Kapelica na hribčku oziroma pašnik sam ni bil ograjen, zato so ovce tekale in hodile vsepovsod in svoje drekce spuščale tudi v kapelici in vse okrog nje. Lastniki ovc se zato niso kaj dosti menili, vseeno jim je bilo, če je bilo okrog Ma-rijine podobe vse polno iztrebkov in umazanije, četudi so večkrat slišali Marijin opomin: 'Ogradite pašnik, če ne bom kapelico ogradila sama!' Domačini se za sliša-ne opomine niso menili, pašnika niso ogradili in ko so se nekega jutra zbudili, so prestrašeni zagledali pašnik pod vodo, sredi vse te vode pa se je dvigal hribček, na katerem je bila Marijina kapelica.«

»Uf, tole je bila pa tako dobra zgodba, da sploh ne ču-tim nobene bolečine v rokah, čeprav sva vaju z očkom pripeljala že do otočka!« je rekel Tomaž.

»Še dobro, da si si vsaj noge spočil. Namreč če želiš priti do cerkvice, moraš prehoditi še 99 stopnic!«

Če ne verjamete Metki, da je do Marijine cerkvice na Bledu 99 stopnic, potem se prepričajte sami. Odpeljite

se na Bled, hop v čoln in do otočka sredi jezera. V cerkvi se Mariji zahvalite za zdrave noge, da ste lahko prišli, kamor ste prišli.

Naloga: Pred spanjem zmolite Zdravo Marijo v zahvalo za zdravje – za zdrave noge, roke, glavo in srce.

3. dan

LJUBNO

Prvomajskih praznikov je konec, a na srečo so se šmarnice komaj začele. Zemljevid Slovenije v družini Metke in Tomaža visi na steni kuhinje. Metka bi z veseljem odšla še na kakšen izlet, Tomaž tudi, a starša pravita, da je v življenju treba tudi delati in ne le romati sem ter tja. Zato sta otrokoma dala nalogo, da raziščeta, kam bi lahko šli ob naslednjem Gospodovem dnevu – torej v četrtek. Saj je ob četrtek Gospodov dan, kajne?

Pravite, da ne?!

Seveda, prav imate. Gospodov dan je v nedeljo, ko se praviloma ne dela – razen nujnih del, kot so skrb za bolnike in živali, reševanje v nesrečah in podobno.

»Tomaž, Tomaž, poglej kaj sem našla tukaj!« je zaklicala Metka in v roki držala knjigo.

»V župnijski cerkvi Ljubno je v glavnem oltarju doma Marija Udarjena.«

»Kaj?! Marija Udarjena ... Za tako ime pa še nisem slišal,« je bil presenečen Tomaž. »To zna biti zanimivo. Ti razišči kaj o nastanku te Marijine podobe, jaz pa bom poiskal še kaj, kar bi nam popestrilo nedeljski izlet.«

Torej danes v mislih odhajamo v Ljubno na Gorenjskem. Včasih so v tej vasi izdelovali zelo dobre glinene posode, po domače so posodam rekli »čpina« in zato so tudi prebivalcem Ljubnega rekli »čpinarji«.

V katero škofijo mislite, da spada ta župnija? Ljubljansko? Koprsko? Morda novomeško? Pomagajmo si z zemljevidom.

Ljubno je na Gorenjskem. Torej od Ljubljane navzgor in levo ali približno na sredini med Kranjem in Bledom. Razmeroma majhna in zelo stara vasica na hribčku. Ta

župnija spada v ljubljansko škofijo, seveda. Zdaj pa naj Tomaž in Metka povesta, kaj sta zanimivega našla ...

»Tomaž, a veš, ko ati pravi, da ni vsak dan nedelja in ne moremo hoditi na izlete? Tudi v Ljubnem so bili že nekoč pridni in marljivi ljudje.«

Pred več kot tristo leti je tam stala majhna cerkvica in poleg nje lopa, v kateri je bil v času prenove shranjen Marijin kip. Tam je delal zidar, po imenu Gregor Eržen. Ta Gregor je bil močno zaljubljen. Imel je dekle, ki je imela enako ime kot naša nebeška mati. Torej Gregor je bil noro zatreskan v neko Marijo. Ko je delal in hodil mimo Marijinega kipa, je pogledal kip in rekel: »Marija iz nebes, saj imaš sicer lepe oči, a moja Marija ima še lepše.«

Tedaj se mu je zazdelo, da mu je Marijin kip odkimal. To ga je razjezilo in je z zidarskim kladivom udaril po Marijinem kipu. Takrat se je zgodilo nekaj nerazložljivega. Iz rane lesenega kipa je začela teči kri. Takoj so pritekale žene, začele brisati kri, vendar se ni hotela ustaviti. Župnik je potem dal kip popraviti, a zaman. Vsakokrat, ko so rano zakrili, se je na novo pokazala. In ta rana se v Marijinem kipu vidi še danes!«

»Oooo, to je noro! Nujno si moramo to pogledati! In Marijo Udarjeno bom prosil za vse ljudi po svetu, ki se pretepajo in s silo rešujejo spore – naj jim Marija pomaga spregledati, da z udarci ničesar ne rešimo,« je bil zamišljen Tomaž.

»Ampak ali v tvojih knjigah kaj piše, kaj se je zgodilo s tistim zidarjem?« ga je še zanimalo.

»O, piše, piše. Poslušaj. Zidarju Gregorju noben duhovnik ni upal dati odpuščanja. Seveda pa mu me bilo zelo hudo in je za dve leti je odšel na romanje v Rim, kjer je imel (in ima še vedno) svoje mesto papež. Veliko je molil in premišljeval. Zadal si je, da bo od zdaj vse

spodbujal k temu, da častijo Marijo in vsakomur je rad povedal, kaj se mu je pripetilo. Ko se je vrnil, je pokleknil pred Marijin kip in ta se mu je nasmehnil.«

»Vau, res kulsko!« je bil navdušen Tomaž. »To pa je dober zaključek. Lepo slišati, da Jezus po Mariji odpušča naše napake in grehe. Poslušaj Metka, jaz pa sem na spletu našel čudovite fotografije reke Save, ki teče blizu Ljubnega. Mami in atija bom prosil, da se ustavimo še na Posavcu. To je majhna vas na poti do Radovljice. Ime je dobila po reki Savi in prepričan sem, da bomo tam našli kakšno lepo sprehajalno pot!«

»In veš, bučko,« je dodala Metka: »Če je ne bomo našli, bomo ...«

»Pogledali na splet,« je bil hiter Tomaž, a Metka ni imela v mislih tega.

»Ne, povprašali bomo kakšnega domačina, kje v njihovem koncu si lahko kaj zanimivega ogledamo!«

Naloga: Pomisli na zidarja, ki je udaril Marijo. Pomisli na Marijo, ki mu je slabo dejanje odpustila. Zmoli molitev kesanja za vse tvoje drobne napake, ki jih kdaj narediš in se ob koncu molitve s svojimi besedami izroči Mariji v varstvo (npr. Marija, prosim, vodi me vse dni ali Marija pomagaj mi, da se bom vedno trudil delati dobro).

Kazalo

1. DAN Uvod	5
2. DAN Bled	8
3. DAN Ljubno	11
4. DAN Brezje	14
5. DAN Kredarica	17
6. DAN Kurešček	20
7. DAN Mokronog	23
8. DAN Slinovce	26
9. DAN Tri fare	29
10. DAN Zaplaz	32
11. DAN Žeželj nad Vinico	35
12. DAN Strunjan	38
13. DAN Sveta gora	41
14. DAN Log pri Vipavi	43
15. DAN Marija Snežna nad Avčami	46
16. DAN Kačiče	48
17. DAN Mengore	51
18. DAN Brestanica	53
19. DAN Nazarje	56
20. DAN Nova Štifta pri Gornjem Gradu	59
21. DAN Petrovče	62
22. DAN Sladka Gora	65
23. DAN Solčava	68
24. DAN Ptujška Gora	71
25. DAN Devica Marija na Kamnu	74
26. DAN Jeruzalem	76
27. DAN Maribor	78
28. DAN Turnišče	81
29. DAN Grad	83
30. DAN Apače	86
31. DAN Zaključek	89
<i>Litanije Matere Božje (z vzkliki papeža Frančiška)</i>	91